

Het 'huisrecht' ter bescherming van verenigingen?

Tekst: CMS Derks Advocaten

Supportersgeweld en voetbalvandalisme bestaan sinds jaar en dag. Vers in het geheugen gegrift staan de recente gebeurtenissen rondom de wedstrijd AS Roma-Feyenoord, waarbij door vernielingen voor miljoenen euro's schade is aangericht in de binnenstad van Rome. De geweldplegers werden bestraft door de Italiaanse strafrechter. De organisator van de wedstrijd, UEFA, nam geen maatregelen. Dit was wellicht anders geweest als de ongeregeldheden hadden plaatsgevonden in- en rondom het stadion en als vast was komen te staan dat het voetbalsupporters betrof.

In Nederland geldt dat bij wedstrijden onder auspiciën van de KNVB voetbalsupporters voor wangedrag in- en rondom het stadion kunnen worden gesanctioneerd door de KNVB. In die gevallen kan onder meer een stadionverbod worden opgelegd. Die bevoegdheid komt de KNVB toe op grond van de standaardvoorwaarden die van toepassing zijn op de verkoop van toegangsbewijzen van alle door de KNVB georganiseerde wedstrijden. Recent oordeelde de rechtbank Gelderland dat ook individuele clubs onder omstandigheden een eigen bevoegdheid hebben om een (lokaal) stadionverbod op te leggen.

Jordania vs. Vitesse

Bij de rechtbank Gelderland gaat het in deze zaak bij de rechtbank Gelderland om de heer Jordania, voormalig grootaandeelhouder van de betaald voetbalclub Vitesse. Volgens Vitesse heeft Jordania meerdere malen de algemeen directeur van Vitesse bedreigd. De bedreigingen zouden onder meer tijdens wedstrijden in het Vitessestadion Gelredome hebben plaatsgevonden. Als gevolg hiervan verbiedt Vitesse Jordania om voor een periode van 36 maanden in het Gelredome en op het trainingscomplex Papendal te komen. Jordania start vervolgens een kort geding en vordert dat Vitesse wordt verboden uitvoering te geven aan dit stadionverbod.

Huisrecht

Vitesse stelt zich op het standpunt dat het op grond van het zogenoemde "huisrecht" bevoegd is een dergelijk stadionverbod op te leggen. Dit recht houdt in dat (thuisspelende) voetbalclubs op grond van het eigendoms- of gebruiksrecht van het stadion of het wedstrijdterrein de vrijheid hebben om beperkingen te stellen aan het betreden van het stadion. In de rechtspraak is bepaald dat het huisrecht eveneens van toepassing is in het kader (het vermarkten) van uitzendrechten. Uitgangspunt hierbij is dat (thuisspelende) voetbalclubs toestemming moeten geven voor het maken van beelden van hun wedstrijden en in dat kader recht hebben op een vergoeding.

De rechter volgt Vitesse in zijn standpunt en oordeelt dat Vitesse op grond van het hem toekomende huisrecht aan Jordania een stadionverbod kan opleggen. Hierbij is relevant dat Vitesse onbetwist heeft aangevoerd dat men op grond van de in het geding gebrachte huurovereenkomsten een gebruiksrecht van Gelredome en het trainingscomplex heeft. Daarnaast oordeelt de rechter dat aangenomen moet worden dat Vitesse het huisrecht in beginsel als zelfstandige grond voor een stadionverbod kan inroepen, waarbij de mogelijkheid om een stadionverbod op te leggen op grond van de standaardvoorwaarden van de KNVB of de algemene voorwaarden van de Gelredome onverlet wordt gelaten.

Beperkingen aan opleggen stadionverbod

Volgens de rechter is de uitoefening van het huisrecht in dit geval niet onbeperkt. Dit omdat een voetbalstadion in beginsel voor publiek toegankelijk is en een maatschappelijke functie heeft. Voor het opleggen van een stadionverbod is daarom vereist dat Vitesse daartoe in alle redelijkheid heeft kunnen overgaan nadat hij eerst alle omstandigheden van het geval in aanmerking heeft genomen.

De rechter volgt Jordania niet in zijn stelling dat Vitesse een lokaal stadionverbod niet meer zou kunnen opleggen, omdat daartoe een volmacht aan de KNVB zou zijn verstrekt. Bij volmacht verlening is de volmachtgever immers nog steeds bevoegd om rechtshandelingen waarvoor de volmacht is verstrekt, zelf te verrichten, tenzij anders overeengekomen. Van dit laatste is niet gebleken.

Wil geldt als uitgangspunt dat er bij oplegging van een lokaal stadionverbod dient te worden gemotiveerd op grond van welke feiten en omstandigheden het verbod is opgelegd. Hoewel deze gronden in onderhavig geval uiterst summier door Vitesse aan Jordania zijn medegedeeld, acht de rechter van doorslaggevend belang dat hetgeen werd bedoeld voor Jordania duidelijk moet zijn geweest.

Oordeel

De rechter komt tot het oordeel dat de omstandigheden van het geval in deze zaak het opgelegde stadionverbod rechtvaardigen; Vitesse heeft in redelijkheid tot oplegging van het stadionverbod kunnen overgaan. Van belang hierbij is dat voldoende vaststaat dat sprake is geweest van (ernstige) bedreigingen. Anders dan Jordania stelt, kunnen deze bedreigingen niet als 'grap' worden aangemerkt. Volgens de rechter is voldoende aangetoond dat Jordania heeft gedreigd met het toebrengen van pijn, zwaar lichamelijk letsel of de dood en valt de humor hiervan niet in te zien. Ook als Jordania dit niet serieus van plan is geweest, zoals hij stelt, was dit voor de directeur niet duidelijk. De vorderingen van Jordania worden derhalve afgewezen.

Huisrecht in breder perspectief

In het onderhavige geval geeft het huisrecht aan Vitesse de bevoegdheid een stadionverbod op te leggen in geval van het meermaals bedreigen van een bestuurslid van Vitesse. De rechter oordeelt ondubbelzinnig dat deze bevoegdheid losstaat van andere mogelijkheden om Jordania de toegang tot het stadion en trainingscomplex te ontzeggen zoals een landelijk stadionverbod. Dit oordeel is interessant, omdat dit ook naar analogie van toepassing zou kunnen zijn op (lokale amateur)sportverenigingen.

Met deze uitspraak in de hand zouden de verenigingen zich wellicht kunnen beroepen op het feit dat zij het eigendoms- of gebruiksrecht hebben over het verenigingsterrein en in dat kader de bevoegdheid om een verbod tot betreding van het verenigingsterrein op te leggen aan derden. Hiervoor is dan wel vereist dat er gegronde redenen zijn. Daarentegen is een verenigingsrechtelijke band niet vereist, hetgeen wel noodzakelijk is om tuchtrechtelijke maatregelen te kunnen oplegging aan leden. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan het opleggen van een dergelijk verbod aan ouders en begeleiders die geen lid van de vereniging zijn en daarom tegen hen op grond van statuten en/of andere reglementen van de vereniging geen (tuchtrechtelijke) maatregelen mogelijk zijn. De toekomst zal moeten uitwijzen of een dergelijk ruime interpretatie mogelijk is en of het huisrecht zich leent voor deze analoge toepassing bij lokale amateursportverenigingen.

Rb. (vzr.) Gelderland 27 januari 2015, ECLI:NL:RBGEL:2015:452.